

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 10 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljanje velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Bismark se je opekel.

Ko je knez Bismark bil še poslanec pri nemškem zveznem zboru v Frankfurtu ter delal osnove za prihodnjo prusko politiko, ga je njegov tovariš, sedanji ruski minister Gorčakov, opomnil na veliko nevarnost, koja bi ta politika za Prusko imela. Pa knez Bismark se ni dal motiti in je odgovoril, da Pruska si zamore le opomoči, če v politično loterijo stavi. Postavši prvi pruski minister je Bismark to svoje načelo skušal dejansko izvršiti; prav v loterijo je stavil, ko je l. 1866 in 1870 pričel vojsko z Avstrijo in Francosko, pa bil je obdva krat tako srečen, da je terno zadel. To ga je storilo ošabnega in ni mogel strpeti, da bi razun njega še kak državnik na Pruskem kaj vedel. Vse bi moralo misliti, kakor on misli, in plesati, kakor on pišče. Dasi je to za možake silno sramotno, nemški narodni liberalci to rado voljno spolnujejo; le katoličani se niso hoteli uklanjati temu novošegnemu molohu, ki je pa vsled tega izlil ves svoj srd nanje ter z njimi pričel strašansko „kulturno borbo.“ Te borbe sicer še ni konec, in ga tudi tako kmalo ne bo, vendar pa se že zdaj kaže, da Bismark se je z njo hudo opekel, ker je mislil z enim vdarcem uničiti katoličanstvo, pa mora sedaj videti, da se čedalje bolj vtrjuje in zmaguje.

Bolj previden v tem oziru je bil grof Arnim, ki je v svojih pismih o vatikanskem zboru naprej povedal, kako bode prišlo. A namesto, da bi mu Bismark bil za to hvaležen in njegove svete si k srcu vzel, se je tudi nad Arnimom razsrdil, in tudi njemu pripravil ravno tisto osodo, kakor katoliškemu škofom ter ga zaprl.

A tudi pri tem se je hudo opekel. Sodniki so grofa pestili, z največjo skrbjo preiskovali njegovo stanovanje in stanovanja njegovih sorodnikov, da bi našli kaj pregrešnega, pa vse zastonj. Vidši, da nič ne opravijo, začeli so drugod stikovati po rečeh, ktere bi pričale zoper grofa Arnima ter Bismarku pomagale pokopati ga. V Parizu so zaslišali dva

časnikarja, da bi od njiju zvedeli, če grof Arnim, ko je bil poslanec v Parizu, nekterim belgijskem listom ni poslal nekaj člankov.

Pa pokazalo se je, da grof z omenjenimi listi ni bil v nobeni zvezi. V Rimu so pozvedovali pri podobarju Schäfferju o razmerah med njim in Arnimom iz tistih časov, ko je ta bival v Rimu; potem so poslali glasovitega policijskega predsednika Madaia v Kopenhagen, da je izpraševal nekega tajnika, ki je prej služil pod grofom Arnimom; in sedaj časniki poročajo, da so v Ameriki prijeli nekega Arnimovega tajnika, ki bode v Evropo nazaj prinesel pisma, kterih Bismark pogreša. Ne vemo, ali je to res ali ne, ker si poročila o tem tajniku jako nasprotujejo, to pa je očitno, da Bismark je v veliki zadregi in da bi silno rad našel kje kakega človeka, ki bi ga nje rešil.

Da se je Bismark pri Arnimu hudo opekel, pričajo tudi pisma Arnima in Bismarkovega tajnika Bülowa, ktera je priobčil najprvo „New York Herald“ in za njim skoro vsi večji listi. Iz teh pisem je očitno, da Arnimova pregreha nikakor ni tako huda, da bi ga bili morali zaradi pogreška nekterih pisem zapreti. Zato je pa objavljanje teh pisem močno osupnilo berolinske vradne kroge, in Bismarkov list „Nordd. Allg. Ztg.“ je listom, ki so ta pisma ponatisnili, celo žugala s l. §. 17 tiskovne postave, ki prepoveduje objavljati tožbo ali druga vradna pisma kake pravde. Pa kakor pri vsej tej reči, tako se je posebno tukaj pokazalo, da strast oslepi človeka, ker dotična pisma so sicer v zvezi z Arnimovo pravdo, nikakor pa ne kaka vradna pisma sodnijska. To so menda tudi v Berlinu sprevideli in pravijo, da ravno ta pisma so največ pripomogla, da so Arnima izpustili iz zapore. Ker je Bismarku to spodletelo, skušajo njegovi privrženci Arnima na drug način potlačiti, ter ga dolžé, da je zlorabil svojo službo za borzne špekulacije in da je s tem jako pomnožil svoje premoženje. A iz pisma, kterega je grof Arnim v tej zadevi pisal nekemu svojemu stričniku, je jasno, da to očitjanje je zgolj obrekovanje in

da Bismark se je tudi s tem početjem hudo opekel.

Tudi pri Kullmanovi pravdi je Bismark sramotno propadel. Hudodelnika je sicer doletela zaslužena kazen, a ker se je bilo Bismarku zljubilo precej po napadu, še preden je sodnija kaj določila, katoličane obdolžiti, da so Kullmanovi deležniki in sokrivi njegovega hudodelstva, je sedaj osramoten pred vsim olikanim svetom. Kajti sodnijska preiskava je pokazala, da Kullmann ni imel nobenih deležnikov, in da vse, kar so katoličanom nasprotni listi pisarili o posameznih osebah ali celi katoliški stranki, je bila zgolj laž in obrekovanje. Tri mesece in pol je trajala sodnijska preiskava; stikovali so po hišah, kjer so Kullmanna poznali, pa tudi pri takih, ki o njem še nikdar niso nič čuli, pred sodnije so vlačili predstojnike in ude katoliških družeb, in še pri konečni obravnavi je bavarski državni pravdnik sumičil katoliško stranko, a sodnija in Kullmannov zagovornik, ki je hud nasprotnik katoličanov, morala sta očitno pripoznati, da napolcevanje katoliške stranke se ne potrdi. Kdo bi se tedaj čudil, da listi, ki so se prej strastno potegovali za Bismarka, so obmolnili in da le angleška „Times“ v Arnimovi in Kullmanovi zadevi še z njimi vleče. Pa dobro se vé, iz ktere kovačnice dotični spisi angleškega lista prihajajo. Vsi drugi pa čutijo, da Bismark se je v zadnjem času hudo opekel, in če mu kak nenavaden dogodek ne bode pomagal zopet na noge, je z njegovo slavo že skoraj pri koncu.

Politični pregled.

V Ljubljani 6. novembra.

Avstrijske dežele.

Državni zbor je te dni razpravljaval predlog Fuxov, da naj se poslanci delegacij ne volijo po posameznih deželah, ampak iz cele zbornice, da bi n. pr. g. Fux lahko bil delegacijski poslanec za Kranjsko. Pa ta predlog ni obveljal, ker so tudi nekteri liberalci

Na grobu Dr. Vončine, preljubljenega profesorja bogoslovstva.

Blagi gospod, preráno vgrabila sinom slovenskim
Smert nemila Vas je, krije prezgodaj Vas grob.
Vsáhnil je z Vámi na zemlji slovenski premóčen studenec,
Kteri mlada pojil preblagodejno je tla.
Blagonosno drevó v domovini naši je pálo,
Sliši na daleč se jók, tužno odméva zdaj jék.
Bridko solziti se mora okó dans materi Slavi,
Ker je zgubila moža, kakoršnih majhen je broj.
Dičile so ga prelépe in mnoge dušéвне krepósti,
Kakor je orla okó, bister duh mu je bil.
Trud vsestranski dovolj nam kaže, za narod slovenski
Da mu je bilo sercé, čiste ljubezni gorkó.
Niso plašili ga zbirajoči na nebu se oblaki,
Varno čolniček je plúł, če je grozilo morjé.

Kazal dejanski je vsim, kako se nam je boriti,
Svetovati je znal, kakor oče ljubeč.
Žalosti serca topé se mladenčém tužnim slovenskim,
Ker učenika ni več, kteri nam bistril je um.
Oj preblagi učenik, lét dvajset in dve ste učili
Bogoslovec živó, kaj je resnica, kaj laž.
Za resnico plamtélo sercé in gorélo je Vaše,
Vneto učili ste pot, ki do resnice peljá.
Komaj sem svojega smel učenika dva tedna Vas zvati;
Že Vas pokličé Gospod, svet zapustiti veléč.
Solze v očésih bliščéče, ronéče na Vašo gomilo —
One le slabi so znak, moje kaj čuti sercé.
Solze tekó na grob dans vsim slušateljem Vašim,
Ranjeni v sercu bridkó molimo k Bogu gorkó:
Milostljivi Ti Oče! ker tako nagloma k Sebi
Ranjkega vzel si od nas, večni podéli mu mir!

Resnicoljub.

proti njemu glasovali. — Grofa Hohenwarta še dalj časa ne bo na Dunaj.

Zgornje-avstrijski poslanec bar. Weiss-Starkenfels je izstopil iz katoliškega ljudskega društva, pa svojim volicem pismeno naznanil, da hoče tudi zanaprej z njimi držati in potegovati se za pravice in korist ljudsko.

Vnanje države.

Nemški cesar je zapovedal, da se ima v Strassburgu za Alzacijo osnovati deželni odbor, ki bode imel pravico posvetovati se o deželnih zadevah in sploh vsih rečeh, ki ne spadajo k državnemu zboru. Odbornikov bode 10, ter jih volijo okrajni zastopi na 3 leta. Seje ne bodo očitne.

Iz Španjskega se sliši, da Karlisti so začeli oblegati trdnjavo Irun, katero so mnogi prebivalci zapustili ter umaknili se na Francosko. Pariški „Moniteur“ piše, da ne francoske gosposke, ampak nezmožnost in spridenost španjske vlade je kriva, da Karlisti še niso zatrti. Serrano bi se na vsak način s Francosko rad sprl in pravijo, da je neka vojna ladija Španjska streljala na francoske ladije.

V zaveznih državah v Ameriki so pri volitvah v mnogih krajih zmagali demokratični kandidati.

Izvirni dopisi.

Iz Zagorja na Notranjskem.

3. novembra. (Naš novi dušni pastir). Preteklo je že 11 mesecev, odkar smo zgubili svojega dušnega pastirja č. g. A. Mlakarja. Premestil se je od nas, ker je z nekterimi farani prišel v protislovje zaradi zidanja novega farovža. Stari je res slab, a tako ne, da bi ne bilo mogoče v njem stanovati. Po odhodu g. Mlakarja se nam je pa reklo, da ne bomo dobili duhovnika, dokler ne sozidamo novega farovža. A ko so letošnjo jesen milostljivi g. knezoškof peljali se skozi Zagorje na birmovanje, ogledali so pri tej priliki naš farovž ter menili da ni tako slab, kakor se jim je pravilo, in da se zamore še v njem prebivati, le nekoliko poprave je treba. Drugi dan podala se je deputacija k preč. g. knezo-

škofu s prošnjo, naj bi blagovolili nam poslati duhovnika, in glejte! preč. g. knezoškof so milostno uslišali prošnjo in obljubili nam poslati duhovnika. In resnično ga imamo uže v svoji sredini, in ta je č. g. F. Klemenec.

Da pa nismo tako črni in umazani, kakor bi si kdo mislil, pokazal je tudi sijajni sprejem novega našega dušnega pastirja. V ta namen postavljenih je bilo več slavolokov s primérnimi napisi in tudi na primernih prostorih. Ko je pa pok možnarjev in veselo vbrano zvonjenje naznanilo prihod našega novega dušnega pastirja 29. dne pr. m., privrela je vsa vas skupaj, da sprejme svojega novega dušnega pastirja. Ko se pripeljejo spremljani od nekterih svojih duhovnih tovarišev do prvega slavoloka, stopijo vsi z voza, ter gredo peš med obilno množico v cerkev, ktera je bila ta dan v vsej svojej krasoti in svojem blišči opravljena. A tudi v stolpu vihralo je več zastav, ktere so že od daleč naznanjale, da se ta dan obhaja posebno veselje v tej fari. Iz cerkve prišedšega gospoda so potem spremili v novo stanovanje, s katerim so prav zadovoljni, dokler se potrebne reči ne popravijo.

S tem činom so tedaj farani prav jasno in očitno pokazali, kako ljubijo in spoštujejo svojega dušnega pastirja, kteri je v resnici namestnik božji.

In prav takega pokazali so se naš novi duhovni oče v prvem svojem govoru in pozdravu do nas, v katerem so posebno poudarjali dolžnosti svoje a nasproti tudi dolžnosti faranov, zlasti občinskih predstojnikov. In ako bode vse to v pravem tiru teklo, so djali, potem bode mir, red in zadovoljnost vsestranska. V to pomozi Bog!

Z goriških hribov. 2. novembra. (O spominjku dr. Hrasta). V „Glasu“ javljajo goriški duhovniki svoje misli, kakšen spominek bi nepozabljivemu pokojnemu dr. Hrastu stavili.

Narod, dežela, škofija, ki bi svojih zaslužnih mož ne slavila, bi jih ne bila vredna, in bi le kazala moralno pokvarjenost in dušno podlost. Zato cenimo po vrednosti taka prizadevanja!

Še le v zadnji številki „Glasovi“ pa izra-

zuje nek dopisnik željo, „da bi kolikor mogoče ohranili (duhovniki) oni duh, ki je bil blagemu pokojniku vlasten.“

Ako bi imeli kaj govoriti pri tej reči, bi želeli in svetovali, da bi Hrastovi cerkveni nazori prešinjali našo duhovščino. Zato naj se mu pred vsem v srcih postavi dostojen spominek!

Z navdušenostjo pripovedujejo mlajši duhovniki, kako je znal pokojni pri razlaganju cerkvenega prava vžigati ljubezen do cerkve in stud pred cerkvi nasprotno posvetno vse-mogočnostjo, kteri posebno jožefinstvo kumuje, v ognjenih srcih učečih se bogoslovcev. Javna tajnost je tudi, da je z njemu prirojenim sarkazmom smešil c. k. župnike! V grobu bi se obrnil spoštovani mož, ako bi vedel, da jih je od 297 duhovnikov blizo 150 za razvpite „groše“ moledovalo!

Ali gospodom ne donijo več v ušesih besede, ktere je ranjki pri nekem slovesu govoril: „Estote fortes in bello, et pugnate cum antiquo serpente?“ —

V „Vaterlandu“ je nekdo „Glasu“ za zlo vzela, da se toliko s cerkvenimi zadevami peča. Kdo, ki pozna naše razmere, bi se mu upal to očitati? Pisavec tega bi „Glasu“, ako bi imel oblast, kakor svetopisemskemu preroku zapovedal: „Clama!“

Domače novice.

Ljubljana, 7. novembra.

(Pokop ranjega dr. Vončina) 5. t. m. je bil tako sijajen, da Ljubljana je še malo enakih videla. Pred mrličem so šli dijaki ljubljanskih višjih in nižjih šol, rokodelski učenci, rokodelska in katoliška družba, pa čitalnični pevci s svojimi črno prepetimi zastavami. Za njimi so prišli oo. frančiškani in duhovščina z g. stolnim dekanom in fajmoštrom, ki je v mitri spreved vodil. Poleg truge, ki je bila prekrasno ovenčana z vencii darovanimi od ljubljanskih gospej, od gg. bogoslovcev in od Matice slovenske, so svetili rokodelski pomočniki, za njo pa je šel brat ranjega, slavnoznani hrvaški rodoljub in zagrebški župan Ivan Vončina z drugimi sorodovinci, ves stolni

Podlistek.

Zadnja večerja od Leonarda da Vinci.

(Po V. Apoloniju posl. J. Gombarov.)

(Dalje.)

Kako dobro mu je bilo pri srcu, ko je bil sam v obednici! — sam zamišljen v svoje podobe zadnje večerje. Na vojvodovo prepoved ni smel nihče tačas v obednico. Kako zadovoljen je bil ondi Leonardo! Niso ga motile druge misli, kajti le eno misel je imel: kako bi Gospoda in njegove ljubljene učence najlepše poslavil. To dično društvo je imel vedno pred očmi in vsaka narejena črta ga je živeje spominjala rajске prikazni; kajti od pike do pike je videl nebeško prikazen rasti v barvah na steni: motna luč, nježne barve, lahke gube v oblaci in živi obrazi — vse je bilo tako popolnoma, kakor da bi višja moč vodila roko umetnikovo. „O vi izvoljeni prebivalci nebeški“, nagovoril je včasih Leonardo podobo, „ko bi pač mogel zmerom pri vas bivati! Ako sem že zraven vaše duhovne predstave, zraven vaše podobe srečen — kaka sreča še le je, od obličja do obličja vas gledati in z vami živeti!“

Ni bilo brez uzroka, da Leonardo ni rad

zapuščal obednice, kajti zunaj pred vrati je često naletel na Teofila. Ali tolikokrat brata obiskuje, ali hoče na mojstrovem obrazu zvedeti, kako mu delo napreduje, tega Leonardo ni vedel. Nek notranj glas pa mu je pravil, da Teofilov zviti smehljaj ni znamenje prijateljstva. Čim večkrat je tega dvornika srečal, tim večji je bil nepokoj v njegovih prsih in tim večja mržnja zoper tega oprezovalca se je polastila njegovega srca.

„Ta Iškarjot“, zamrmra enkrat nevedé, ko sta se ravno srečala. „Za svoje izdajalske namene mora dobiti svoje plačilo“ — in pri teh besedah prešine drugače plemeniti obraz mojstrov čuden izraz škodoželjnost, ki se je ponavljal, kedar je Teofila zagledal.

Odkar je bil izgovoril besedo: Iškarjot, vzbudila se je v njegovi duši strašna želja osvetiti se nad njim. Strastno je hitel vselej v delavnico; dnevi so mu bili prekratki, čeravno je tako marljivo delal, kakor da bi še tisti dan moral podobo dokončati. Edenajst podob apostolovih je bilo že krasno izdelanih, veliki četrtek pa je bil še daleč; a Leonardo si ni dal miru, dokler še Judeža ni dovršil. Videlo se mu je, da je zadovoljen čopič na stran djal, ker Judež je bil — živa podoba Teofilova, čigar hudobno dušo je vsak v lokavem obrazu spoznal.

„Zdaj bomo videli“, pravi umetnik sam pri sebi, „čegava bo zmaga. Veči sramoti bi ne mogel izpostaviti svojega sovražnika. Zato miruj zdaj srce, ker imenitno delo še me čaka: slikati neskončno svetost, Gospoda Jezusa Kristusa.“ Zaupljivo se je lotil umetnik zadnjega dela: dodjati svoji podobi najzlahtniši biser. Saj je v globočini svojega srca še hranil zaklad, ktere ga je dobil kot nebeški dar v oni rajski prikazni. Ta zaklad je zdaj hotel iz globočine vzdigniti ter ga s svojim spretnim čopičem izročiti potomcem. Pa gorje — kako skrbno je tudi Leonardo najskrivnejše kote svojega srca preiskoval, vendar ni našel, česar se je bil nadjal. Pač je spoznal obrise telesa in obleke, pač še je videl v meglenih črtah podobo presvete glave, a obraz — obličje božje mu je čisto izginilo.

Tedne in mesece je stal Leonardo pred nedovršeno podobo upajoč, da bo z natančnim opazovanjem svojemu spominu na pomoč prišel, pa vsi poskusi so bili zastoj in ves trud brez vspeha. Kako bi moglo tudi drugače biti? Tema strasti je umetnikovo dušo ovila, da ni mogla niti gledati, niti zapopasti Najsvetejšega v njegovem blesku.

Že so gorski vetrovi vlekli čez italijansko zemljo. Povsod so jih veselo pozdravljali kot oznanovalce bližnje spomladi, le mojstru Leo-

kapitel, bogoslovski profesorji z duhovniki, katerih je bilo čez 60 iz bližnjih in daljnih krajev prišlo, gg. bogoslovci, mestni župan, predstojniki raznih družeb, in neštivilna množica prebivalcev ljubljanskih vsih stanov in obojega spola, kar je bilo očitno znamenje, kako je vse ranjega čislalo in spoštovalo. Pevci čitalnični so mu pred hišo in na pokopališču zapeli milo nagrobno, s čitalniškega poslopja pa je vihrala črna zastava ter memogredočim oznanovala, da Slovenija je zgubila enega najbolj blagih in iskrenih rodoljubov. Tudi slovesne sv. maše v stolni cerkvi se je včeraj vdeležila velika množica ljudi ter goreče molila za dušni mir in pokoj ranjega, o čigar vsestranskem delovanju bočemo pozneje nekoliko bolj obširno spregovoriti, da bodo tudi tisti, ki ga niso osebno poznali, vedeli soditi zgubo, ki je nas Slovence zadela.

(Č. g. Jožef Smrekar) boče na bogoslovju nadomestoval ranjega dr. Vončina.

(Kupčijsko zbornico) je ministerstvo razpustilo, ker je že nad polovico zastopnikov ali pomrlo ali pa odstopilo. Prihodnje volitve bodo brž ko ne meseca januarja prihodnjega leta.

(Svet kranjskih zdravnikov) je imel shod, pri katerem se je sklenilo glede kužnih bolezni, ki se v Ljubljani zaporedoma vrste, zlasti pa glede vnetice vratu, ki ravno zdaj tako pobira otroke, zahtevati od magistrata, da bolj pazi na snažnost in ljubljani napravi globokejšo strugo ter napelje več vode, ktera bi potem nesnago, ki se zdaj izteka iz kanalov in kuži zrak, seboj jemala. Res, za javno snažnost se v Ljubljani malo zgodi. Prav, da so zdravniki spregovorili, kajti za drugih besede se magistrat naš tako male meni.

(Slovenska predstava) bo drevi v gledišči, igrate se bodo tri manjše igre; — jutri pa v čitalnici beseda s prav mikavnim programom.

Razne reči.

— Umrli je g. Burja, fajmošter na Ježici, 6. t. m. za vodenico.

— Zvit tat. V nekem mestu dobite dve gospodični, ki ste bivali sami v stanovanji, dve

nardu niso bili prijetni. Njihovi okrepečavni hlipi so mu iztiskali goste potne srage in v prsih bilo mu je tako tesno — zdelo se mu je, da bo omagal pod težavo, ki mu tlači srce, in ta stiska se je množila z naglostjo hitro begočih dni in tednov; vedno dalje se mu je umikala nada razsvetljenja, nasproti pa se je bližal strah, da podoba ne bo dogotovljena do določenega časa. Duh Leonardov je slabel, pa tudi njegova telesna moč je pešala.

Bled in pobit, medlih oči in negotovih stopinj je hodil svoja pota; Teofil pa ga je povsod skrbno opazoval.

Zviti dvornik je kmalu vganil vzrok Leonardove skrivne žalosti in očitnega slabljenja. Od zdaj se mu je še češče nastavljal, in očitno se mu posmehoval, kar je bila umetniku največa muka. Zdelo se mu je, da se je vse zoper njega zarotilo, še Bog ga noče uslišati, je mislil, zakaj, dasi je tudi cele noči prosil Boga na pomoč, je ni dosegel. In ko začne vojvoda vedno bolj nadležno popraševati, kedaj bo podoba dogotovljena, bil bi lahko obupal.

„Andrea, Andrea!“ je klical. „Pomagaj mi, zdaj sem pač v največi sili svojega življenja!“ — A mojster Andrea mu ni prišel pomagat.

Že se je veselo razlegalo „hosana“ v spomin veličastnega vhoda Jezusovega v Jeruza-

karti za sedeža v gledišči in sicer v pismu, v katerem pa ni stalo drugega ko: „Vgibajte, od koga!“ Gospodični se ne pomišljujete dolgo, marveč greste v gledišče, kjer se pri igri prav dobro zabavate. O neznanem darovalcu ni duha ne sluha. Toda ko pridete po gledišči domú, kaj vidite? Po sobah je vse premetano in najboljše stvari pokradene. Zdaj jima postane vse jasno. Tat jima je bil poslal sedeža, da ji je spravil od doma, med tem pa je prišel v njino stanovanje in si vzel plačo za karti, kateri ste bili po tem zelo drago plačani.

— Duhovske spremembe. V ljubljanski škofiji: Č. g. Germ Jan., fajmošter v Dragatuši, je dabil Škocijansko faro pri Dobravi; dragatuška je razpisana 3. nov. — Umrli je 4. t. m. č. g. dr. Leon. Vončina, profesor v bogoslovju i. t. d. R. I. P.

— Porabljenje časa. „No, nosač, mi morete od pivarja prinesiti bokal piva?“ „Ne, gospod, me je že nekdo najel, ki mora vsak trenotek priti.“ „No, pa poliček ga bodete pač prinesli?“ „Da, toliko pa že.“

— Premembe pri učiteljstvu. Gg. Janez Kogej na Brezovici, France Govekar na Igu in Anton Bezeg postanejo stalni učitelji. G. Anton Cirman pride začasno v Zalog pri Cerkljah na Gorenjskem; g. Gregor Koželj iz Tunjic pri Kamniku v Šent-Gothard pri Trojanah, v Tunjice pa začasno g. Štefan Tomšič, sprašan učit. kandidat. G. Anton Jereb pride iz Knežaka v Ihan pri Dolu. G. Leopold Cvek iz Vrhničke k sv. Petru v Ljubljano, in g. Jernej Čenčič od tod v Kamnik na dekleško šolo, kamor pride tudi gna. M. Verne. V Sorico pride g. Martin Potočnik iz Trate. G. Jožef Mesnar, učitelj pri sv. Kocijanu, je tam stalno vmestjen. — Na Vrhniko pride g. Valentin Pin iz Postojne, in v Šentjur pri Šmariji g. Leopold Zupin od sv. Jakopa pri Savi, in tje pa dovršivši učit. kandidat g. Edvin Blenk, vsi začasno. Iz Trebolj na Štajerskem pride v Majhovo pri Rudolfovem g. Matija Bartel za učitelja.

— Sledeči P. T. delničarji prve občne zavarovalne banke „Slovenije“ v Ljubljani so dalje doplačali na delnice, in sicer: po $7\frac{1}{2}\%$ ali 15 godinarjev na delnico: Terstinjak Ja-

lem, a v Leonardovi duši je odmevalo tužno kakor „križaj ga,“ zakaj zanj se je začel teden bridkega trpljenja.

Zvečer na cvetno nedeljo je prišel prijatelj Ottavio, straha bled, s plašljivim poročilom: „Veš že Leonardo, da si izdan? Ta potuhneni Teofilo je vse izvedel; ve, da ne moreš Kristusove glave naslikati in je to vse vojvodu poročil. Po celem dvoru gre šepet, da bodo Mihela Angela pozvali, naj bi tvoja dela dovršil in tebe osramotil. Tvoje ime izgovarjajo le v zvezi z obsodbo, ječo in smrtjo. — Dragi Leonardo! beži, beži s tega pogubnega kraja!“

„Bežimo — proč iz te jame spletke in hinavstva,“ dostavi strastno Leonardo. „Proč od tega trinoga! Ah, kako mi je zdaj ljuba domačija moja! Kako veselo in prosto bi dihal v tvojem varnem obzidju!“

V tem trenutku pa Leonardo ni bil več svoboden, vojvodova straža ga je obstopila in ni več odstopila od njega. V svoji sobi je bil jetnik; in kedar je šel v samostan, spremljali so ga oboroženi vojaki, kakor so rekli, v varstvo, da ne bi kdo umetnika pri dokončevanju njegovega umotvora motil ali nadlegoval. Naravno je, da se bo on, ki prost s svojo umetnostjo ni mogel Gospoda zobraziti, zdaj v ponižanju sužnosti še manj mogel povzdigniti k nebeškemu predmetu svojega dela.

kob, kaplan v Jarenini; Thaler Tomaž, župnik v Rojani; Theliam Alojzij, provizor v Getenici; Tutek Jurij, dekan pri sv. Lenartu; Urban Roza, zasebnica v Vuzenici; Urbanija Lavrenc, provizor v Ambrusu; Urh Peter, korar v Ljubljani; Verbič Franc, župnik v Stranica; Vesel Ivan, kaplan v Starem trgu; Vičič Janez, trgovec v Ljubljani; Vidmar Janez, župnik na Dobravi; Vidmayer Dragotin, kaplan pri sv. Marijeti; Vilhar Ivan, trgovec v Ljubljani; Vošnjak Jozip, dr., zdravnik v Ljubljani; Vratarič Boštjan, poštar v Vojniku; Vrečko Matevž, župnik v Jurikloštru; Waldburgzeil, grof, vel., posestnik v Hohenemsu; Westarholt Skudi, c. k. nadčastnik v Innsbruku; Wurzer Matija, kaplan pri sv. Marjeti; Waydinger Felix, trgovec v Ljubljani; Zadnik Simon, župnik v Čatežu; Zadravec Juri, posestnik v Središču; Zuchiat Ana, posestnica v Medani; Zuchiat Anton, posestnik v Medani; Zuchiat; Davorin, vikar v Ilcani; Zuchiat Franjo, posestnik v Medani; Zupanec Jernej, dr., c. k. bilježnik v Ljubljani; Zupančič Peter, posestnik v Rudolfovem; Žarjavec Juri, dr., profesor v Zagrebu; Žičkar Jožef, kaplan v Vojniku; Žohar Anton, župnik v št. Ilju; Županija v Šmartnem; Županija Marija Rast; Žuža Anton, dekan v Laškem tergu.

Umrli so:

3. nov. Ivana Druškovič, otrok pisarničnega sluge, 11 ur, za slabostjo po prezgodnjem porodu. — Katarina Kapežke, gostica, 78 l., za pljčnico. — Pavlina Starat, vpok. kapelnika hči, 8 l., za rudečico

4. nov. Alojzija Sgang, komisijonarjev otrok, 5 l., za vnetjem grla. — Dr. Leon Vončina, profesor bogoslovja, 48 l., za oslabiljenjem možgan. — Nikolaj Ratnjak, čevljar, 27 l., za pljučno sušico. —

5. nov. Marija Kokalj, gostica, 90 l., za vnetjem trebušne mreže.

Eksekutivne dražbe.

9. nov. 3. Jan. Hafner-jevo iz Laborja (5158 gl.) — 1. Fr. Kapus-ovo iz Iga (540 gl.) v Ljubljani. — 2. J. Novak-ovo iz Plešince (1170 gl.) v Senožečah. — 3. Karoline Fabiani-jeve hiša v Ljubljani. — 2. J. Mohorčič-ovo iz Mal. Ubeljskega (1890 gl.) v Senožečah. — 1. T. Oblak-ovo iz Vrhničke (420 gl.) na Vrhniku. — 3. J. Hafnerjevo iz Labora v Kranji. —

Podoba je ostala nedovršena. Jutre bo velik četrtek. Že so začeli pripravljati za slovesno odkritje: odre so podirali, obednico venčali; le zagrinjalo, kterege se nihče ni smel dotekniti, še je prikrivalo podobo radovednim očem.

S prihajajočim mrakom polastovala se je Leonardove duše strahovita bojazen. Pač bi do smrti utrujeno truplo potrebovalo počitka, a dušna žalost mu ga ni privoščila. Zdaj se mu je zdelo, da je obsojen v večno sužnost, zdaj se mu je režal Judežev obraz s peklenkim posmehom, zdaj je videl Mihela Angela žeti sad njegov truda. Vsaka nova ura mu je prinesla novo muko. Naposled začne moliti. Na kolena je padel ter klical na pomoč Boga in Andrea — a nobenega odgovora, le petelin je pel oznanjajoč jutranjo zoro.

Ottavio, ki je vse s svojim dragim prijateljem trpel, tudi ni spal. Ker mu je v zaduhli sobi bilo pretesno, blodil je po tihi noči in zdihoval taval ob mestnem obzidju. Nevede kako prišel je do dominikanskega samostana. Okna v obednici so bila razsvetljena in velikanška senca se je gibala čaravno po visokih stenah.

Pri prvi zori ste zginili luč in senca; v Ottavijevo srce pa je ta prizor vlil nezapodljiv mir, ki je ostal v njegovem srcu.

(Konec prih.)

10. nov. 3. J. Hočevar-jevo iz Čurila (1495 gl.) v Metliki. — 2. M. Pirc-ovo iz Predgriš (2176 gl.) v Idriji. — 3. Prizma Žavbi-jevo iz zgornj. Tuhina (750 gl.) v Kamaniku. —
 11. nov. 3. M. Kambič-ovo iz Sadjevrha (324 gl.) v Metliki. — 3. M. Kavbar-jevo iz Katez (1464 gl.). — 1. Flor. Sternard-ovo iz zgor. Kar-televoga (1386 gl.). — 1. J. Štalcer-jevo iz nov. Taberja (2279 gl.). — 1. Juri Rakek-ovo (2075 gl.). — 1. France Staniza-jevo iz Vinje vasi (1060 gl.), vse v Novomestu. — 3. J. Derencin-ovo iz Št. Mihaela v Senožečah.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k							
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa	Soršice
v Ljubljani	2.50	1.70	1.10	1.00	1.40	1.45	1.45	1.70
v Kranji	2.55	1.70	—	1.00	—	—	1.40	—
v Loki	2.80	1.85	—	1.10	—	2.50	2.10	—
v Novomestu	2.50	1.40	1.40	0.90	1.40	1.50	2.00	2.25
v Sodražici	2.80	—	1.60	1.25	2.10	—	1.60	—
v Mariboru	2.25	1.80	1.80	1.15	1.80	1.75	1.90	—
v Ptuj	2.20	1.70	1.50	0.95	1.50	1.23	1.50	—
v Celju	2.30	2.00	1.40	1.15	1.75	1.60	1.60	—
v Celovcu	2.40	2.17	1.50	1.00	2.00	—	—	—
v Trstu	2.60	1.80	1.60	1.10	2.00	—	—	—
v Zagrebu	1.95	1.50	1.25	0.85	1.95	—	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	2.30	1.60	1.30	1.00	1.45	1.15	1.20	—
na Dunaju	2.65	2.00	1.50	1.25	2.10	—	—	—
v Peštu	2.45	1.85	1.50	1.10	2.25	—	—	—
v Pragi	2.85	2.35	2.05	1.45	—	—	—	—
v Gradcu	2.50	2.15	—	1.15	2.20	—	—	—

Reči	M e r n i k							
	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.52	0.44	—	0.50	0.48	—	—	—
Špeha „	0.50	0.44	—	—	0.36	0.34	0.48	0.38
Leče mernik	2.90	2.40	—	—	—	—	—	—
Krompirja „	0.85	1.05	—	1.00	1.00	0.95	1.00	0.80
Fižola „	2.90	2.30	—	—	2.30	—	—	—
Sena cent	1.25	1.20	1.40	1.25	—	1.80	1.20	2.00
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	21.0	22.0	—	—	—	—	—	—
Govedine funt	0.30	0.26	—	—	—	0.28	0.28	0.28
Teletine „	0.32	0.30	—	—	—	0.32	0.30	0.30
Jaje za 10 kr.	4	6	—	5	4	—	—	—

Javna zahvala

Prečastnomu stolnomu kaptolu ljubljanskemu i častnomu duhovništvu i redovništvu iz Ljubljane i iz vanjskih krajevah, zatim slavnomu katoličkomu društvu, slavnij katoličkoj družbi rukodelskih pomočnikov, slavnij matici slovenskoj, slavnij narodnoj čitaonici i njezinom pjevačkom sboru, slavnij duhovnoj podpornoj družbi, plemenitim gospojam ljubljanskim i čitavomu gradjanstvu, profesorom, učiteljem i djakom viših i srednjih učilištah, izjavljujem tronutim srcem u svoje ime, i u ime razcviljena roda iskrenu i najtopliju hvalu za ljubeznu i vele odličnu počast, kojom su miloga i nezaboravnoga mi brata

Dr. Leona Vončina
 sproveli do hladnoga groba.

U Ljubljani dne 6. studenoga 1874.

Iv. Vončina,

načelnik kralj. i slob. glavnoga grada Zagreba, član hrvatskoga i ugarskoga sabora.

Telegrafične denarne cene

6. novembra.
 Papirna renta 70.35. — Srebrna renta 74.35. —
 1860letno državno posojilo 110 —. — Bankine akcije 989
 — Kreditne akcije 237.75. — London 109.85. — Srebro
 104.25. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 8.86.

Zobni zdravnik dr. TANZER,
 docent zobjezdravilstva na c. k. vseučilišču v Gradcu.

biva zdaj v Ljubljani pri „Slonu“, sobna št. 51 & 52 v II. nadstropji in ordinira vsak dan v zobjezdravilstvu in zobni tehniki od osmih zjutraj do petih popoldne. (58-1)

Zavoljo velikega števila pacientov ostane še dalje do 14. nov. tu.

Njegova c. k. privileg. antiseptična voda za usta in pulherinska pasta in sobna štupa (moka) se dobivajo pri njem in gg. Biršicu in E. Mahru.

Najlepši, najcenejši
 iz železa viliti
spominjki
 (monumenti),
 krizi za altarje in veliki
 krizi za pokopališča,

izgotovljeni s najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množici in različnosti ter po najnižji že trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa viliti podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u.

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in njegovi zalogi križev (auf der Schmelz) nasproti vходу pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisi se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vilitimi in pozlačeni črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisi in zapisi cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo. (9-35)

Jurij Dornik-ova
 zaloga olja
 v Trstu.

Pošilja se s poštnim povzajem (Postnachnahme), s plačano colnino, vožnino (poštnino), posodo in vsemi drugimi stroški, do vsake postaje avstrijsko-ogrske monarhije, od 25 funtov dalje. — Zapisniki cene se dobé zastoj in franko. (4-40)

V And. Schreyer-jevi

prodajalnici železnega in galanterijskega blaga in otročjih igrač v spitalskih ulicah je razen vseh sort železa v palicah vedno velika zaloga sledečih reči:

Kotli iz kotelovine (kufra), graško delo, se dajo vzditi.

Kotli iz železa viliti, držé 20 do 100 lokalov; se dajo vzditi

Vratca in raznji za-nje.

Ognjišča za prihranjenje kurjave (Sparherde), iz k. sitarja ali vilitega železa.

Posode za kuho iz vilitega železa, belo ali z jeklenim kositarjem zacinjene.

Kozice (ponve) in vse sorte kuhinjskega orodja.

Lampe za petrolej, svečniki, možnarji in gladniki (Bügeleisen).

Noži in vilice, štajarski in angleški izdelki.

Zlice in zajemalnice (seflje), iz kitajskega srebra, pakfonga, in z železom zacinjene.

Britve in škarje, prave angleške.

Nožiči za peresa, angleški, z 1 do 20 klin.

Albumi, listnice, smodnice, lovske in potne torbice in denarnice.

Podobe svetnikov za molitvene bukvice in v okvirih.

Rožni venc (patanoštri), križci in svetinje.

Posebno lepi nagrobni križi, krasno pozlačeni, od 6 do 50 gl.

Kositar za strehe, črni in pocinjeni železni kositar.

Mlinske žage iz angleškega vilitega jekla.

Tesarske in mizarске žage.

Vsake sorte **pile in praskalnice, kline za oble, vzdigači** in vse drugo enako orodje za mizarje in tesarje.

Ključavnice za sobna vrata, za omare in skrinje itd. z vsem, kar gre zraven.

Ključke, vezila in zapahi

Lopate, krampi, matike, sekire, gnojne vile, coklje.

Velika zaloga **cvekov iz drota in žebeljev, žebic, zanetnikov, šravbov.**

Tudi pripravam svojo zalogo **špecerijskega blaga ob dunajski cesti** tik dožele belušnice spoštovanim deželanom, posebno mnogo častiti duhovščini.

Naročila se izvršujejo po železnici ali pa po poštnem povzetju, za dobro blago se daje poročilo.

Spoštovanjem

(49-4) **Andrej Schreyer.**

Gabriel Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta, (59-1)

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu. kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se hrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr.**

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozaj znani želodčni liker; pospeši cirkulacijo, olajša prebavljivost, in poda različnim organom in členom novo moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravilo proti vsaki prenehovalni bolezni. Vsepeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel prepričal, da je najkrepkejše in najgotovnejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozaj znanimi. **Flaša velja 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnemu protisušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzev prah, 1 tucat škatlic 7 gold.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Pagliano-sirup iz Florence, 1 flaša 1 gold.

Voda lancasterske lilije (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub ter naredi, da vido-ma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in se ozdravi naglo poka, ktere se naredo zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaletto, zarad česar jo po pravici vse dame, kterim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gold.**

Naročila zunaj Ljubljane na ogoraj imenovane droge, kakor tudi na vsa druga zdravila se, če mogoče s vračajoč pošto proti poštnemu povzetju izvršujejo.

Stroške za embalažo in ekspedicijo i. t. d. nagradijo gospodje komitenti.